

MAB-239-240 Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October / November - 2018

History - Paper - CC - 509 (Optional)

1. Cultural History of India
2. History of America (1861 to 1912 A.D.)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. Cultural History of India

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ સંસ્કૃતિ એટલે શું ? સંસ્કૃતિને ઘડનાર વિવિધ પરિબલોની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

- ૧ ભારતીય સંસ્કૃતિની વિસમતાઓ વિસ્તૃત રીતે વર્ણવો.

- ૨ રામાયણ અને મહાભારત નામના મહાકાવ્યો ભારતીય આદર્શોનું ઉત્તમ પ્રતિબિંબ રજૂ કરે છે. દ્રષ્ટાંતો આપી ચર્ચો. ૧૪

અથવા

- ૨ બૌદ્ધ ધર્મે ભારતીય સંસ્કૃતિમાં કલા અને સાહિત્ય ક્ષેત્રે ભજવેલ ભાગ વર્ણવો.

- ૩ ચંદ્રગુપ્ત બીજો સંસ્કારી અને ધર્મપ્રિય સમ્રાટ હતો. આ વિધાન ૧૪
દ્રષ્ટાંત આપી સમજાવો.

અથવા

- ૩ સમ્રાટ હર્ષ વર્ધનની સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓનું વર્ણન કરો. ૧૪
- ૪ ગુપ્તકાલીન સાહિત્ય અને કલાનો વિકાસ દ્રષ્ટાંત આપી આલેખો. ૧૪

અથવા

- ૪ પ્રાચીન ભારતમાં શિક્ષણનું મહત્વ સમજાવી નાલંદા વિદ્યાપીઠ
વિશે નોંધ લખો.

- ૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪

(૧) રામાયણ અને મહાભારતને પ્રાચીન ભારતનાં અમરગ્રંથો સાથી
માનવામાં આવે છે ?

(૨) સંસ્કૃતિ અને સભ્યતાનો તફાવત સમજાવો.

(૩) શ્રીમદ ભાગવત વિશે પાંચ વાક્યો લખો.

(૪) કયો ચીની યાત્રાળું વલ્લભી વિદ્યાપીઠને નાલંદાની સમકક્ષ
મૂકે છે ?

(૫) કયા જૈન મંદિરોને આરસનાં ઉર્મિકાવ્યો તરીકે ઓળખવામાં
આવે છે ?

(૬) સમ્રાટ અશોકનાં શિલાલેખની લિપિ ઉકેલનાર અંગ્રેજ વિદ્વાન
વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપો.

(૭) નાલંદા વિદ્યાપીઠમાં રહેતા વિદ્વાનોનાં નામ આપો.

(૮) વલ્લભી વિદ્યાપીઠમાં કયા સંપ્રદાયનું શિક્ષણ આપવામાં આવતું
હતું ?

(૯) જૈન ધર્મનો અર્થ સમજાવી 'તીર્થંકર' શબ્દની વિભાવનાં
સમજાવો.

(૧૦) જૈન ધર્મનું પાયાનું સૂત્ર કયું છે ?

(૧૧) કયા પ્રદેશનાં ઉપર કરેલ આક્રમણ બાદ મૌર્યસમ્રાટ અશોકનું
હૃદય પરિવર્તન થયું ?

(૧૨) ચંદ્રગુપ્ત બીજાનાં નવ સાહિત્ય રત્નો કયા ?

2. History of America (1861 to 1912 A.D.)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ અમેરિકન આંતરવિગ્રહનાં વિવિધ કારણો વિગતે સમજાવો. ૧૪

અથવા

૧ અમેરિકન પ્રમુખ અબ્રાહમ લિંકનની કારકિર્દી અને સિદ્ધિઓ જણાવો.

૨ અમેરિકામાં આંતરવિગ્રહ પછી થયેલા ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે વિકાસની સમીક્ષા કરો. ૧૪

અથવા

૨ સ્પેનિશ-અમેરિકન યુદ્ધના પરિબળો જણાવો.

૩ પ્રગતિશીલ ચળવળ દરમિયાન અમેરિકામાં થયેલ આર્થિક અને સામાજિક વિકાસની રૂપરેખા આપો. ૧૪

અથવા

૩ થિયોડોર રૂઝવેલ્ટની ગૃહનીતિની સમીક્ષા કરો.

૪ થિયોડોર રૂઝવેલ્ટની ખુલ્લા દ્વારની નીતિની સમીક્ષા કરો. ૧૪

અથવા

૪ પ્રમુખ ટ્રાફ્ટની આંતરિક નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો.

- (૧) આંતરવિગ્રહનો પ્રારંભ ક્યારે અને ક્યાં થયો હતો ?
- (૨) 'ગુલામોના મુક્તિદાતા' કયા અમેરિકન પ્રમુખ ગણાય છે ?
- (૩) આંતરવિગ્રહ પછી અમેરિકામાં કયા ક્ષેત્રોમાં પ્રગતિ થઈ હતી ?
- (૪) અમેરિકાના પ્રથમ પ્રમુખ કોણ હતા ?
- (૫) સ્પેનિશ-અમેરિકન યુદ્ધનો સમયગાળો કયો હતો ?
- (૬) પ્રગતિવાદી ચળવળનો સમયગાળો જણાવો.
- (૭) અમેરિકામાં કયા સુધારાથી સ્ત્રીઓને મતાધિકાર મળ્યો ?
- (૮) પનામા નહેર કયા અમેરિકન પ્રમુખના સમયમાં બંધાઈ હતી ?
- (૯) થિયોડોર રૂઝવેલ્ટની વિદેશનીતિ બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે ?
- (૧૦) મજદૂરોના કલ્યાણ માટે થિયોડોર રૂઝવેલ્ટે કયા સુધારા કર્યા હતા ?
- (૧૧) પ્રમુખ ટ્રાફ્ટની વિદેશનીતિ કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (૧૨) પ્રમુખ ટ્રાફ્ટનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?